

Структурні елементи уроку

Організаційний етап

I.	Дидактичне завдання етапу	Підготувати учнів до роботи на уроці, визначити цілі і завдання уроку
II.	Зміст етапу	Взаємні вітання вчителя і учнів: фіксація відсутніх, перевірка зовнішнього стану класного приміщення; перевірка підготовленості учнів до уроку; організація уваги; внутрішня готовність, психологічна організація уваги
III.	Умови досягнення позитивних результатів	Вимогливість, стриманість, зібраність вчителя; систематичність (з уроку в урок) організаційної дії; послідовність в пред'явленні вимог
IV.	Показники виконання дидактичного завдання етапу	Короткочасність організаційного моменту; повна готовність учнів до роботи; швидке включення учнів в діловий ритм, організація уваги всіх учнів
V.	Вимоги до її реалізації	Короткочасна організація процесу. Вимогливість, стриманість викладача, яскраво виражена вольова спрямованість діяльності. Стимуляція діяльності учнів, її цілеспрямованість.
VI.	Способи активізації на етапі	Запис на дошці мети уроку. Повідомлення консультантів про готовність учнів до уроку.
VII.	Помилки, що допускаються при реалізації	Немає єдності вимог до учнів, не стимулюється їх пізнавальна активність

Етап всебічної перевірки домашнього завдання

I.	Дидактичне завдання етапу	Встановити правильність і усвідомленість виконання домашнього завдання учнями, усунути в ході перевірки виявлені помилки в знаннях, вдосконалення при цьому знань, умінь і навиків
II.	Зміст етапу	З'ясувати ступінь засвоєння заданого додому матеріалу; визначити типові недоліки в знаннях і їх причини, ліквідувати недоліки
III.	Умови досягнення позитивних результатів	Оперативність вчителя, цільова спрямованість ним діяльності; використання вчителем системи прийомів, що дозволяють визначити виконання домашнього завдання більшості учнів групи
IV.	Показники виконання дидактичного завдання етапу	Можливість вчителя за короткий проміжок часу (5-7 хв.) встановити рівень знань у більшості учнів і типові недоліки; можливість в ході перевірки домашнього завдання актуалізувати і скоректувати опорні поняття, ліквідувати причини виявлених недоліків; високий ступінь виявлення якості знань матеріалу, отриманого учнями дома.
V.	Вимоги	Оптимальність листа опиту серед інших етапів уроку, мети і форми організації опиту (індивідуальний, фронтальний, облік вікових і індивідуальних особливостей учнів, домінуючий характер пошукових і проблемних завдань
VI.	Додаткова активізація	Використання різних форм і методів контролю. Пошукові, творчі, індивідуальні завдання для учнів
VII.	Помилки	Одноманітність уроків і методів опиту. Відсутність обліку індивідуальних особливостей учнів і специфіки матеріалу, що вивчається. Репродуктивний характер питань і завдань

Етап перевірки знань і умінь

I.	Дидактичне завдання етапу	Глибоко і всебічно перевірити знання 1-4 учнів, виявивши «пробіли» в знаннях і уміннях; стимулювати опитуваних і весь клас до оволодіння раціональними прийомами навчання і самоосвіти
II.	Зміст етапу	Перевірка різними методами об'єму і якості засвоєння матеріалу; перевірка характеру мислення учнів; перевірка ступеня сформованості навчальних навиків і умінь; коментування звітів учнів, оцінка знань умінь і навиків
III.	Умови досягнення позитивних результатів	Використання самих різних методів перевірки знань, починаючи від фронтальної бесіди, індивідуального опиту і закінчуючи тестовою перевіркою, яка дає можливість за 10-15 хвилин отримати відповіді всього класу на 10-20 питань; постановка додаткових питань для перевірки міцності, глибини, усвідомленості знань; створення при опиті нестандартних ситуацій; залучення за допомогою спеціальних завдань всіх учнів до активної участі в пошуку повніших і правильніших відповідей на поставлені питання; створення атмосфери важливості роботи, здійснюваної учнями на даному етапі
IV.	Показники виконання дидактичного завдання етапу	Перевірка вчителем не тільки об'єму і правильності знань, але також їх глибини, усвідомленості, гнучкості і оперативності, уміння використовувати їх на практиці; рецензування відповідей учнів, направлене на з'ясування позитивних і негативних сторін в їх знаннях, уміннях і навиках і на вказівку того, що необхідно зробити для удосконалення прийомів самостійної роботи; активна діяльність всієї навчальної групи в ході перевірки знань окремих учнів
V.	Вимоги	Повчальний характер опиту. Усвідомленість, повнота дієвості учнів. Залучення учнів до виправлення помилок. Об'єктивність аргументованої відповіді
VI.	Помилки	Слабка активізація учнів в процесі перевірки. Відсутність аргументів відміток

Етап підготовки учнів до активного і свідомого засвоєння нового матеріалу

I.	Дидактичне завдання етапу	Організувати і направити до мети пізнавальну діяльність учнів
II.	Зміст етапу	Повідомлення мети, теми і завдань вивчення нового матеріалу; показ його практичній значущості; постановка перед учнями учбової проблеми
III.	Умови досягнення позитивних результатів	Попереднє формулювання вчителем мети, оцінка значущості для учнів нового учбового матеріалу, учбової проблеми, фіксація цього в поурочному плані; уміння вчителя чітко і однозначно визначити освітню мету уроку, показати учням, чому вони повинні навчитися в ході уроку, якими знаннями, уміннями, навиками оволодіти; варіативність прийомів повідомлення учням меті на різних уроках
IV.	Показники виконання дидактичного завдання етапу	Активність пізнавальної діяльності учнів на подальших етапах; ефективність сприйняття і осмислення нового матеріалу; розуміння учнями практичній значущості матеріалу, що вивчається (з'ясовується на подальших етапах уроку)

Етап засвоєння нових знань

I.	Дидактичне завдання етапу	Дати учням конкретне уявлення про факти, явища, основні ідеї, питання, правила, принципи, закони, що вивчаються; добитися від учнів сприйняття, усвідомлення, узагальнення первинного матеріалу і систематизації нових знань, засвоєння учнями способів, шляхів, засобів, які привели до даного уявлення.
II.	Зміст етапу	Організація уваги; повідомлення вчителем нового матеріалу; забезпечення сприйняття, усвідомлення, систематизації і узагальнення цього матеріалу учнями.
III.	Умови досягнення позитивних результатів	Використання прийомів, що підсилюють сприйняття істотних сторін матеріалу, що вивчається; повне і точне визначення відмітних ознак об'єктів і явищ, що вивчаються; вичленення в об'єктах і явищах, що вивчаються, найбільш істотних ознак; фіксація на них уваги учнів; запис в зошитах формулювань, опорних пунктів плану, тез конспекту; використання прийомів мислення; аналізу, порівняння, абстрагування, узагальнення, конкретизації; постановка перед учнями проблемної ситуації, постановка евристичних питань; складання таблиць первинного узагальнення матеріалу, коли це можливо; актуалізація особистого досвіду і опорних знань учнів; словарна робота
IV.	Показники виконання дидактичного завдання етапу	При використанні методу евристичної бесіди, самостійної роботи учнів у поєднанні з бесідою, використанні комп'ютерної техніки показником ефективності засвоєння учнями нових знань і умінь є правильність їх відповідей і дій в процесі бесіди і активна участь в підведенні підсумків самостійної роботи, а також якість знань учнів на останніх етапах навчання
V.	Вимоги	Чітка постановка перед учнями завдань вивчення теми, стимуляція інтересів до даного питання. Забезпечення належної науковості, доступності, систематичності викладу матеріалу. Концентрація уваги на головному і вивченому. Оптимальність темпу і системи методів вивчення нового матеріалу.
VI.	Додаткова активізація	Використання нестандартних форм і способів навчання. Високий ступінь самостійності при вивченні нового матеріалу. Використання ТЗН і іншої наочності
VII.	Помилки	Немає чіткості в постановці завдань, не виділене головне, не систематизований і не закріплений матеріал, не пов'язаний з раніше вивченим. Використовується недоступний для учнів рівень викладу

Етап перевірки розуміння учнями нового матеріалу

I.	Дидактичне завдання етапу	Встановити, засвоїли чи ні учні зв'язок між фактами, зміст нових понять, суттєві закономірності процесів..
II.	Зміст етапу	Перевірка вчителем глибини розуміння учнями навчального матеріалу, внутрішніх закономірностей і зв'язків суті нових понять
III.	Умови досягнення позитивних результатів	Постановка питань, що вимагають активної розумової діяльності учнів; створення нестандартних ситуацій при використанні знань; звернення вчителя до учнів з вимогою доповнити, уточнити або виправити відповідь учня, знайти інше, раціональніше рішення і т. ін.; облік додаткових відповідей по кількості і характеру при з'ясуванні пропусків в розумінні учнями нового матеріалу
IV.	Показники виконання дидактичного завдання етапу	Вчитель питає середніх і слабких учнів, клас притягується до оцінки їх відповідей; по ходу перевірки вчитель добивається усунення пропусків в розумінні учнями нового матеріалу; основний критерій виконання дидактичного завдання - рівень усвідомленості нового матеріалу більшістю слабких і середніх учнів

Етап закріплення нового матеріалу

I.	Дидактичне завдання етапу	Закріпити у учнів ті знання і уміння, які необхідні для самостійної роботи по новому матеріал
II.	Зміст етапу	Закріплення отриманих знань і умінь; закріплення методики вивчення матеріалу; закріплення методики майбутньої відповіді учня при черговій перевірці знань
III.	Умови досягнення позитивних результатів	Вироблення умінь оперувати раніше отриманими знаннями, вирішувати теоретичні і практичні завдання; використання різноманітних форм закріплення знань
IV.	Показники виконання дидактичного завдання етапу	Уміння учнів співвідносити між собою факти, поняття, правила і ідеї; уміння відтворювати основні ідеї нового матеріалу, уміння виділити істотні ознаки провідних понять, конкретизувати, активність учнів
V.	Вимоги	Доступність, послідовність виконуваних завдань, самостійність учнів при цьому. Надання учням диференціюючої допомоги, аналіз помилок, забезпечення контролю і самоконтролю при виконанні завдань
VI.	Додаткова активізація	Різноманітність завдань, їх практична спрямованість Питання і завдання пропонуються в тій же логіці, що і вивчення нового матеріалу. Одноманітність способів закріплення. Мало часу відводиться на закріплення. Упор робиться не на головне

*Етап надання інформації учням про домашнє завдання,
інструктаж по його виконанню*

I.	Дидактичне завдання етапу	Повідомити учням про домашнє завдання, роз'яснити методику його виконання і підвести підсумки уроку
II.	Зміст етапу	Інформація про домашнє завдання; інструктаж по її виконанню; перевірка того, як учні зрозуміли зміст роботи і способи її виконання; підведення підсумків роботи; як працювали учні, хто з учнів особливо старався, що нового дізналися на уроці
III.	Умови досягненні позитивних результатів	Спокійне, терпляче пояснення змісту роботи, прийомів і послідовності її виконання обов'язкове і систематичне виконання етапу у межах уроку; уміння в коротких вказівках роз'яснити учням, як вони повинні готувати домашнє завдання; включення до складу домашнього завдання пізнавальних завдань і питань; диференційований підхід у відборі навчального матеріалу, що задається додому
IV.	Показники виконання дидактичного завдання етапу	Правильне виконання домашнього завдання всіма учнями
V.	Вимоги	Оптимальність об'єму і складності завдання. Попередження про можливі утруднення і способи їх ліквідації. Підвищення інтересів до домашнього завдання
VI.	Додаткова активізація	Диференціація завдань, творчий характер їх виконання (інтерв'ю, захист проєктів)
VII.	Помилки	Інформація про домашнє завдання після дзвінка. Великий об'єм і висока складність. Відсутність інструктажу ясності мети і способів виконання.

Підведення підсумків заняття

I.	Дидактичне завдання етапу	Проаналізувати, дати оцінку успішності досягнення мети і намітити перспективи на майбутнє
II.	Зміст етапу	Самооцінка і оцінка роботи учнів групи і окремих учнів. Аргументація виставлених відміток, зауваження по уроку, пропозиції про можливі зміни на подальших уроках
III.	Умови досягнення позитивних результатів	Чіткість, лаконічність, максимум участі учнів в оцінці своєї роботи
IV.	Вимоги	Адекватність самооцінки учнів і оцінки вчителя. Усвідомлення учнями значущості отриманих результатів і готовність використовувати їх для досягнення учбових цілей
V.	Додаткова активізація	Використання алгоритму оцінки роботи класу, вчителя і окремих учнів. Стимуляція вислову особистої думки про урок і способи роботи на нім
VI.	Помилки	Зжужжленість етапу, підведення підсумків після дзвінка або відсутність даного етапу. Розпливчатість, необ'єктивність в оцінці відсутність заохочення